Lieta Nr. A420358415
Lietas arhīva Nr. AA43-0677-17/20
ECLI:LV:ADAT:2017:1107.A420358415.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017. gada 7. novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente L. Paegļkalna,
tiesneši K. Berķis un M. Birzgalis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA "SABIEDRĪBA MĀRUPE" pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, sakarā ar SIA "SABIEDRĪBA MĀRUPE" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 29. jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde pieteicējai SIA "SABIEDRĪBA MĀRUPE" 2011. gada 28. oktobrī izsniedza atļauju B kategorijas piesārņojošai darbībai.

Ar atļauju tostarp noteikts paredzētās piesārņojošās darbības veids – sadedzināšanas iekārtas, kuru ievadītā siltuma jauda ir no 5 līdz 50 megavatiem, ja sadedzināšanas iekārtā izmanto biomasu (arī koksni un kūdru) vai gāzveida kurināmo.

[2] Pieteicēja vērsās Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē ar iesniegumu atļaujas nosacījumu maiņai, jo katrs operators (pieteicēja, SIA "Mārupes Siltumnīcas" un SIA "Zaļā dārzniecība") plāno saņemt savu B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju, līdz ar to samazināsies pieteicējas piesārņojošo darbību iekārtu skaits.

Iesniegumus B kategorijas atļaujas saņemšanai iesniedza arī SIA "Mārupes Siltumnīcas" un SIA "Zaļā dārzniecība".

[3] Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde 2015. gada 25. septembrī pieņēma lēmumu Nr. RI15VL0258 par atļaujas nosacījumu maiņu, tostarp paredzot, ka pieteicējas piesārņojošā darbība tiek kvalificēta atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumu Nr. 1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" (turpmāk – Noteikumi Nr. 1082) 1. pielikuma 1.1.1. apakšpunktam – sadedzināšanas iekārtas, kuru nominālā ievadītā siltuma jauda ir no 5 līdz 50 megavatiem, ja sadedzināšanas iekārtā izmanto biomasu (arī koksni un kūdru) vai gāzveida kurināmo.

Vienlaikus tika izdotas jaunas B kategorijas atļaujas arī SIA "Mārupes Siltumnīcas" un SIA "Zaļā dārzniecība".

[4] Pieteicēja apstrīdēja atļauju Vides pārraudzības valsts birojā, lūdzot precizēt paredzētās piesārņojošās darbības veidu šādā redakcijā: sadedzināšanas iekārtas, kuru nominālā ievadītā siltuma jauda ir no 5 līdz 20 megavatiem, ja sadedzināšanas iekārtā izmanto biomasu (arī koksni un kūdru) vai gāzveida kurināmo, kā arī labot kļūdas atļaujas 6. punktā, 9.4. apakšpunktā un 4. tabulā.

Administratīvais process noslēdzies ar Vides pārraudzības valsts biroja 2015. gada 23. novembra lēmumu Nr. 27s. Ar pārsūdzēto lēmumu labotas sākotnējā lēmumā pieļautās pārrakstīšanās un tehniska rakstura kļūdas, savukārt pārējā daļā sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

[4.1] Piesārņojošās darbības atļaujā paredzētā piesārņojošā darbība klasificējama atbilstoši noteikumu Nr. 1082 1. un 2. pielikumam.

Tā kā pieteicējas piesārņojošā darbība ir sadedzināšanas iekārta ar ievadīto siltuma jaudu 19,862 MW un kurināmo dabasgāzi, kā to norādījusi pati pieteicēja, tad piesārņojošā darbība klasificējama atbilstoši Noteikumu Nr. 1082 1. pielikuma 1.1.1. apakšpunktam. Arī iesniegumā atļaujas nosacījumu maiņai pieteicēja savu piesārņojošo darbību ir klasificējusi atbilstoši minētajai tiesību normai.

Savukārt pieteicējas lūgtā piesārņojošās darbības klasifikācijas redakcija neatbilst noteikumu Nr. 1082 1. pielikumā paredzētajiem piesārņojošo darbību veidiem.

[4.2] Piesārņojošā darbība atļaujas izdošanas laikā bija vienota, jo to veica viens operators – pieteicēja ar sadedzināšanas iekārtu kopējo ievadīto siltuma jaudu 48,816 MW. Šobrīd tā ir sadalīta starp vairākiem operatoriem (pieteicēju, SIA "Mārupes Siltumnīcas" un SIA "Zaļā dārzniecība"), kuri tika iekļauti vienotā atļaujā (sadedzināšanas iekārtu

kopējā ievadītā siltumjauda 35,23 MW). Visu minēto operatoru piesārņojošā darbība norit vienā ēkā, tā tiek izmantota, lai nodrošinātu vienotu siltumapgādi siltumnīcām, apgādātu ar siltumenerģiju arī ciemu, kā arī ražotu elektroenerģiju koģenerācijas procesā. Turklāt piesārņojošā darbība ne tikai tiek veikta vienā vietā, bet faktiski tiek veikta vienu un to pašu personu ekonomiskās interesēs.

Ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes lēmumu pamatoti ir noteikta piesārņojošas darbības atļaujas kategorija, summējot visu vienu un to pašu teritoriju ietekmējošo piesārņojošo iekārtu ievadītās siltuma jaudas. Attiecīgi pamatoti ir piemērota likuma "Par piesārņojumu" 19. panta ceturtā daļa, uzliekot par pienākumu SIA "Mārupes Siltumnīcas" un SIA "Zaļā dārzniecība" katrai atsevišķi saņemt B kategorijas atļauju, savukārt pieteicējai – veikt grozījumus atļaujā.

[5] Pieteicēja iesniedza pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu. Pieteicēja vēlas precizēt atļaujā norādīto ievadīto siltuma jaudu, mainot tās maksimālo robežu no 50 MW uz 20 MW.

Pieteicējas ieskatā nav pareizi summēt pieteicējas, SIA "Mārupes Siltumnīcas" un SIA "Sabiedrība Mārupe" siltuma ražošanas iekārtu kopējo ievadīto siltuma jaudu, jo piesārņojušo darbību veic trīs atsevišķas komercsabiedrības katra savā teritorijā. Turklāt katras komercsabiedrības siltumģenerējošajai iekārtai ir atsevišķa juridiskā adrese un atsevišķas ražošanas telpas, tātad iekārtas neatrodas vienā vietā. Katrai iekārtai ir arī sava izmešu avotu teritorija – skursteņi. Attiecīgi nav pamata piemērot likuma "Par piesārņojumu" 19. panta ceturto daļu.

Pieteicēja norāda, ka nav tiesiskas nozīmes apstāklim, ka visu komercsabiedrību valdes loceklis ir viena un tā pati persona, jo valdes loceklis piesārņojošo darbību neveic. Katra juridiskā persona ir atsevišķi nošķirta un veic dažāda veida saimniecisko darbību.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 29. jūlija spriedumu pieteikums pilnībā noraidīts. Spriedums motivēts ar šādiem apsvērumiem.

[6.1] No likuma "Par piesārņojumu" 19. panta pirmās un otrās daļas izriet, ka piesārņojošas darbības iedala A, B un C kategorijā, ņemot vērā piesārņojuma daudzumu un iedarbību vai risku, ko tas rada cilvēku veselībai un videi. Lai uzsāktu vai turpinātu A vai B kategorijas darbību, kā arī būtisku izmaiņu gadījumā, operators saņem atļauju veikt piesārņojošu darbību. Minētā panta ceturtā daļa noteic, ka piesārņojošu darbību aizliegts sadalīt diviem vai vairākiem operatoriem, lai tādējādi izvairītos no piesārņojošas darbības kopējai jaudai vai saražotās produkcijas apjomam atbilstošas kategorijas atļaujas piemērošanas. Ja piesārņojošas darbības ir sadalītas vai emisija no vairāku operatoru iekārtām, kuras veic piesārņojošu darbību, ietekmē vienu un to pašu teritoriju, nosakot piesārņojošas darbības atļaujas kategoriju, summē iekārtu jaudas vai saražotās produkcijas apjomu.

Piesārņojošās darbības klasifikācija jānosaka atbilstoši Noteikumu Nr. 1082 6. pielikumam, saskaņā ar kuru piesārņojošā darbība klasificējama saskaņā ar šo noteikumu 1. un 2. pielikumu.

Saskaņā ar Noteikumu Nr. 1082 1. pielikuma 1.1.1. apakšpunktu atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai ir nepieciešama sadedzināšanas iekārtām, kuru nominālā ievadītā siltuma jauda ir no 5 līdz 50 megavatiem, ja sadedzināšanas iekārtā izmanto biomasu (arī koksni un kūdru) vai gāzveida kurināmo.

[6.2] Tā kā konkrētajā gadījumā piesārņojošā darbība ir sadedzināšanas iekārta ar ievadīto siltuma jaudu 19,862 MW un kurināmo dabasgāzi, tad piesārņojošā darbība klasificējama atbilstoši Noteikumu Nr. 1082 1. pielikuma 1.1.1. apakšpunktam. Ņemot vērā minēto, pieteicējas piesārņojošās darbības veids ir noteikts pamatoti. Pieteicējas prasījums piesārņojošo darbību izteikt kā "sadedzināšanas iekārtas, kuru nominālā ievadītā siltuma jauda ir no 5 līdz 20 megavatiem, ja sadedzināšanas iekārtā izmanto biomasu (arī koksni un kūdru) vai gāzveida kurināmo," nav pamatots, jo šāda klasifikācija neatbilst Noteikumu Nr. 1082 1. pielikumam. Nav arī pamatota pieteicējas atsaukšanās uz likuma "Par piesārņojumu" 2. pielikuma II daļas "Piesārņojošas darbības, kurām nepieciešama siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja no 2013. gada 1. janvāra" 1. punktu "Kurināmā sadedzināšana iekārtās, kuru kopējā nominālā ievadīta siltuma jauda pārsniedz 20 MW (izņemot bīstamo atkritumu un sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtas)", jo netiek lemts par siltumnīcefekta gāzu emisiju atļaujas izdošanu. Lietas dalībnieki arī tiesas sēdē atzina, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas izdošana ir atšķirīgs administratīvais process, kurā jau ir pieņemti citi lēmumi, kas netiek izvērtēti šajā tiesvedībā.

[6.3] Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 1. panta 17. punktu iekārta ir stacionāra tehniska vienība, kurā tiek veikta viena vai vairākas A, B vai C kategorijas piesārņojošas darbības, kā arī citas ar iekārtas pamatdarbību tieši tehniski saistītas darbības, kas ietekmē emisiju vai piesārņojumu un tiek veiktas ar iekārtas darbību saistītā teritorijā.

Pieteicējas piesārņojošās darbības vieta ir norādīta /adrese 1/ un /adrese 2/, SIA "Mārupes Siltumnīcas" piesārņojošās darbības vieta ir norādīta /adrese 1/ un /adrese 3/, SIA "Zaļā dārzniecība" piesārņojošās darbības vieta ir norādīta /adrese 4/. Tādējādi visi trīs operatori faktiski veic darbību vienā ēkā, kas ir sadalīta telpu grupās. Apstāklis, ka pēc vienotas piesārņojošās darbības sadalīšanas katram operatoram ēkā telpu grupai ir piešķirta cita adrese, nenozīmē, ka piesārņojošā darbība nav uzskatāma par vienotu darbību, vēl jo vairāk, ka tā neietekmē vienu un to pašu teritoriju. Tāpat no pieteicējas centrālās katlu mājas objekta tehnoloģiskās shēmas izriet, ka no visu sabiedrību iekārtām siltums saplūst kopā vienotā sistēmā un tālāk tiek padots uz siltumnīcām un ciematu. Tātad visu minēto operatoru piesārņojošā darbība norit vienā ēkā, tā tiek izmantota, lai nodrošinātu vienotu siltumapgādi siltumnīcām, apgādātu ar siltumenerģiju arī ciemu, kā arī ražotu elektroenerģiju koģenerācijas procesā.

Tāpat iestāde pamatoti konstatējusi, ka pieteicējas, SIA "Mārupes Siltumnīcas" un SIA "Zaļā dārzniecība" kapitāli ir saistīti un darbība faktiski tiek veikta vienu un to pašu personu ekonomiskās interesēs.

No minētā izriet, ka pieteicējas darbība ir uzskatāma par tādu, kas ir sadalīta, un tā ietekmē vienu un to pašu teritoriju.

[6.4] Iestāde pamatoti ņēmusi vērā minētos apstākļus, lai piesārņojošu darbību veicējam nebūtu iespējams izvairīties no objektīvas un pilnīgas izvērtēšanas attiecībā uz projekta ietekmi uz vidi vai no atbilstošas piesārņojošās darbības atļaujas saņemšanas.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 29. jūlija spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem apsvērumiem, uzsverot, ka nav piemērojama likuma "Par piesārņojumu" 19. panta ceturtā daļa, jo pieteicēja nav mākslīgi sadalījusi piesārņojošo darbību trīs operatoriem.

Pieteicējas siltuma ražošanas iekārtu kopējā ievadītā siltuma jauda ir tikai 19,862 MW, ne 35,23 MW, kā norādīts pārsūdzētajā lēmumā, un kas iegūti saskaitot trīs operatoru katram savā iekārtā ievadīto kopējo siltuma jaudu.

Piekrītot, ka visu trīs operatoru iekārtas atrodas zem viena jumta, norādāms, ka katram operatoram piederošā iekārta atrodas savā noteiktā izbūvētu telpu grupā ar katrai iekārtai (telpu grupai) noteiktu atsevišķu juridisko adresi, ar noteiktu un savstarpēji nodalītu ražotņu teritoriju, kur katru teritoriju katrs no operatoriem izmanto tikai savai saimnieciskajai darbībai. Katrs operators savas iekārtas par saviem līdzekļiem ir izbūvējis no jauna. Katrai operatora iekārtai ir arī sava izmešu teritorija – skursteņi.

[8] Iestāde rakstveida paskaidrojumos norāda, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota, papildus norādot, ka pieteicējas piesārņojošās darbības klasifikācijā nav veiktas izmaiņas.

Likuma "Par piesārņojumu" 19. panta ceturtās daļas mērķis ir novērst gadījumus, kad operators, sadalot darbību, izvairās no atbilstošas kategorijas atļaujas saņemšanas. Šīs normas piemērošana rada pienākumu SIA "Zaļā dārzniecība" saņemt atbilstošu atļauju piesārņojošās darbības veikšanai. Savukārt pieteicējas pienākums saņemt B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju izriet no Noteikumu Nr. 1082 1. pielikuma 1.1.1. apakšpunkta.

Likuma "Par piesārņojumu" 19. panta ceturtās daļas piemērošana rada tiesiskas sekas attiecībā uz pieteicējai izsniegto siltumīcefekta gāzu emisijas atļauju, kuras saņemšanas nepieciešamība izriet no likuma "Par piesārņojumu" 2. pielikuma 1. punkta un nosaka slieksni 20 MW, kas netiktu sasniegts, ja atzītu par pamatotu, ka uz piesārņojošo darbību nav attiecināma likuma "Par piesārņojumu" 19. panta ceturtā daļa.

[9] Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 304. panta pirmo daļu, lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Vispirms precizējams pieteikuma priekšmets. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses lēmumu lieta ierosināta un pēc būtības izskatīta kā par administratīvā akta (pārsūdzētā lēmuma) atcelšanu. Taču tas ir nepareizi.

Pieteicējai izsniegta atļauja piesārņojošās darbības veikšanai. Tātad pieteicējai būtībā izsniegts labvēlīgs administratīvais akts, kas atļauj veikt piesārņojošo darbību. Pieteicējas gadījumā tā ir B kategorijas atļauja sadedzināšanas iekārtas darbībai.

Pieteicēja vēlas, lai atļaujā tiktu norādīts zemāks siltuma jaudas slieksnis (līdz 20 MW), kas atbilst faktiskajai pieteicējas iekārtu kopējai ievadītā siltuma jaudai. Tātad pieteicēja iebilst pret atļaujā norādīto piesārņojošās darbības klasifikāciju. Līdz ar to pieteicējas prasījums precizējams kā pieteikums par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu.

[11] Pārbaudot apelācijas sūdzības motīvus kopsakarā ar pieteikumā un lēmumā norādītajiem apsvērumiem un lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, konstatējams, ka pieteicēja faktiski ir atkārtojusi pieteikumā minētos argumentus, par kuriem pirmās instances tiesa jau ir sniegusi izvērstu un pareizu novērtējumu. Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir nonākusi pie pareiziem secinājumiem, kam apgabaltiesa pievienojas. Apgabaltiesa nesaskata tādus argumentus, kuriem pirmās instances tiesa nebūtu jau sniegusi novērtējumu.

[12] Kā jau tika noskaidrots, pieteicēja veic B kategorijas piesārņojošo darbību – tās ir sadedzināšanas iekārtas, kuru kopējā ievadītā siltuma jauda ir 19,862 MW (*lietas 143. lapa*). Šāda darbība klasificējama atbilstoši Noteikumu Nr. 1082 1. pielikuma 1.1.1. apakšpunktam, kā to pareizi iesniegumā izmaiņām atļaujā B kategorijas piesārņojošajai darbībai norāda arī pati pieteicēja (*lietas 142. lapas otrais atvērums*).

Minētā tiesību norma noteic zemāko slieksni sadedzināšanas iekārtu ievadītajam siltumam no 5 līdz 50 megavatiem. Šādai robežvērtībai atbilst arī pieteicējas iekārtu kopējā ievadītā siltuma jauda.

[13] Apgabaltiesa piekrīt iestādei, ka likuma "Par piesārņojumu" 19. panta ceturtās daļas piemērošana rada tiesiskas sekas attiecībā uz pieteicējai izsniegto siltumīcefekta gāzu emisijas atļauju, kuras saņemšanas nepieciešamība izriet no likuma 2. pielikuma 1. punkta. Paturams prātā, ka likuma "Par piesārņojumu" 19. panta ceturtās daļas mērķis ir izvairīties no piesārņojošas darbības kopējai jaudai vai saražotās produkcijas apjomam neatbilstošas kategorijas atļaujas piemērošanas.

Proti, ja pieteicējas piesārņojošā darbība netiktu apskatīta kopsakarā ar pārējo sabiedrību (SIA "Mārupes Siltumnīcas" un SIA "Zaļā dārzniecība") piesārņojošo darbību, pieteicējas kopējā ievadītā siltuma jauda nepārsniegtu 20 MW, kas ir tā

robežvērtība, kuru pārsniedzot ir nepieciešama siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja. Taču tas nav izskatāmās lietas priekšmets.

Vienlaikus vēlreiz uzverams, ka pieteicējas piesārņojošās darbības klasifikācija *expressis verbis* izriet no Noteikumu Nr. 1082 1. pielikuma 1.1.1. apakšpunkta. Tādējādi konkrētās lietas kontekstā nav nozīmes tam, ka tiek ņemta vērā pārējo /adrese/, darbojošos sabiedrību iekārtu ievadītā siltuma jauda, kas rezultējās nepieciešamībā arī SIA "Mārupes Siltumnīcas" un SIA "Zaļā dārzniecība" saņemt atļaujas. Šim aspektam ir nozīme, vērtējot SIA "Zaļā dārzniecība" pienākumu saņemt atbilstošu atļauju piesārņojošās darbības veikšanai, jo tās ievadītā siltuma jauda nepārsniedz minimālo noteikumos noteikto slieksni. Taču arī tas nav izskatāmās lietas priekšmets.

Pārējiem apsvērumiem lietā nav principiālas nozīmes.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309. pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt SIA "SABIEDRĪBA MĀRUPE" pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma pieņemšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente L. Paegļkalna

Tiesnesis K. Berķis

Tiesnesis M. Birzgalis